

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Šipovo za period 01.01-31.12.2017. godine**

Broj: RV058-18

Banja Luka, 07.12.2018. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izveštaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje budžeta	12
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Izveštaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici.....	13
	6.1.2. Rashodi i izdaci	16
	6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit).....	20
	6.2. Bilans uspjeha	20
	6.2.1. Prihodi.....	20
	6.2.2. Rashodi.....	21
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	22
	6.3. Bilans stanja.....	22
	6.3.1. Aktiva.....	22
	6.3.2. Pasiva.....	27
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	28
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	28
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	28
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Šipovo koji obuhvata: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2017. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj Opštine Šipovo istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200-1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sprovedli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine nije proveden u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisom nije obuhvaćena sva imovina, izvještaj o popisu nije usvojen od strane načelnika opštine, nije donesena odluka o načinu otklanjanja utvrđenih razlika između stanja imovine i obaveza utvrđenih popisom i knjigovodstvenog stanja i drugo.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Prilikom sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2017. godinu Opština Šipovo nije izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršila uključivanje kontrolisanih entiteta.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1. i 6.1.3. izvještaja:

Primici za nefinansijsku imovinu, finansijski rezultat tekuće godine i razlika u finansiranju precijenjeni su za iznos od 5.346 KM, jer su iskazani po istom osnovu po kome su iskazani i ostali neporeski prihodi (naplata štete na autu od osiguravajuće kuće).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2. izvještaja:

Transferi između različitih jedinica vlasti su potcijenjeni, a rashodi rezervisanja za povrat i preknjižavanje javnih prihoda precijenjeni za iznos od 41.604 KM, jer nije izvršeno pravilno evidentiranje u skladu sa Instrukcijom o knjigovodstvenom evidentiranju salda

obaveza odnosno salda potraživanja nakon izvršenog poravnjenja više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda od 19.04.2017. godine.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Dugoročna potraživanja za ostale poreze za koje je produžen rok plaćanja precijenjena su, a potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode koji dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana potcijenjena su za iznos od 88.971 KM, zbog neizvršene reklasifikacije.

Vrijednost ostalih objekata je precijenjena, a vrijednost ostalih rashoda obračunskog karaktera potcijenjena za iznos od 16.838 KM, zbog priznavanja objekta koji prema izvještaju popisne komisije ne postoji; vrijednost objekata je precijenjena, a ostale nematerijalne proizvedene imovine potcijenjena za iznos od 13.804 KM, zbog priznavanja ugostiteljsko-turističkog objekta za koji postoji samo projektna dokumentacija; ulaganja na tuđim zgradama i objektima su potcijenjena, a proizvodno uslužni objekti precijenjeni za iznos od 3.232 KM, zbog priznavanja objekta Vatrogasni dom na osnovu ulaganja u Dobrovoljno vatrogasno društvo Šipovo.

Neproizvedena stalna imovina (zemljište) i trajni izvori iskazani na dan 31.12.2017. godine potcijenjeni su najmanje u iznosu od 476.841 KM, jer nije izvršeno priznavanje u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 14.

Opština nije vršila provjeru rezidualne vrijednosti i vijeka trajanja stalne imovine na dan 31.12.2017. godine, što nije u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 67, pa u okviru opreme postoji evidentirano prevozno sredstvo (vatrogasno vozilo) čija je vrijednost u cjelosti ispravljena, a nalazi se u upotrebi.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.1; 6.3.1.2; 6.3.2.1; 6.3.3; 6.5.; 6.6 i 6.7. izvještaja:

U Napomenama uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opština Šipovo nije dala obrazloženja vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15 (c) i 38. Takođe, nisu dovoljno i adekvatno objavljene sve potrebne dodatne informacije koje zahtijevaju MRS-JS.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja po našem profesionalnom mišljenju, su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2017. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 07.12. 2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Šipovo za 2017. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u Konsolidovanom finansijskom izvještaju Opštine Šipovo za 2017. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima nije usklađen sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, što nije u skladu sa članom 59. navedenog zakona.

Opština nije donijela akt koji definiše kriterijume i postupke za raspodjelu sredstava granta, što nije u skladu sa članom 60. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Skupština opštine nije donijela Program razvoja sporta u skladu sa članovima 10. i 11, nije utvrdila kriterijume i godišnji plan raspodjele sredstava u skladu sa članom 16. i nije donijela Odluku o kategorizaciji sporta na području opštine Šipovo u skladu sa članom 19. Zakona o sportu, zbog čega dodjela sredstava granta za sport nije izvršena u skladu sa odredbama navedenog zakona.

Skupština Opštine nije donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica, što nije u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Postupak javne nabavke nije proveden za nabavku ugostiteljskih usluga i na veb stranici nisu objavljivani osnovni elementi ugovora za postupke javnih nabavki, što nije u skladu sa članovima 6. i 75. stav 2. Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 5. izvještaja:

Postupak pripreme i donošenja budžeta za 2017. godinu nije vršen u skladu sa članom 25. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, jer nije sačinjen budžetski zahtjev od strane Opštinske uprave kao budžetskog korisnika i budžet za 2017. godinu nije blagovremeno donesen.

Kao što je navedeno pod tačkom. 6.1.2. izvještaja:

Blagajničko poslovanje nije vršeno u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem, jer su neke isplate iz blagajne vršene bez adekvatne knjigovodstvene dokumentacije.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Šipovo obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Šipovo.

Banja Luka, 07.12. 2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se:

- 1) u konsolidovane finansijske izvještaje Opštine uključe finansijski izvještaji kontrolisanih entiteta u skladu sa odredbama člana 123. stavovi 2, 3. i 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 2) u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida vrši obračun posebnog doprinosa za zapošljavanje invalida u visini 0,2% od isplaćene mjesečne bruto plate svih zaposlenih i uplata na račun javnih prihoda Republike Srpske;
- 3) isplate sa blagajne Opštine vrše u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- 4) sve evidencije o potraživanjima za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja usklade sa podacima iz poreskog knjigovodstva;
- 5) u skladu sa odredbama definisanim MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema: vrši priznavanje svih stalnih sredstava, paragraf 14; naknadno odmjeravanje nakon priznavanja stalnog sredstva vrši u skladu sa paragrafima 42 i 51; na datum godišnjeg izvještavanja vrši provjera rezidualne vrijednosti i vijeka trajanja stalne imovine u skladu sa paragrafom 67 i u napomenama uz finansijske izvještaje izvrši objavljivanje usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda i ograničenja vlasništva u skladu paragrafima 88. e) i 89 i objavljivanje dodatnih informacija;
- 6) mjenice date za obezbjeđenje vraćanja uzetih kredita i drugi vidovi garancija evidentiraju u vanbilansnoj evidenciji i
- 7) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve informacije relevantne za razumijevanje finansijskih izvještaja koje zahtijevaju pojedini MRS-JS, u skladu sa MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15(c), 38 i 127(b) i (c) i 128, a sve u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi:

- 8) da se uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, u skladu sa članom 59. navedenog zakona;
- 9) potpunu primjenu odredbi Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 10) odgovarajući interni akt kojim će se regulisati korišćenje sredstava reprezentacije;
- 11) da se nabavke provode u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama, kod donošenja plana javnih nabavki vrši procjena vrijednosti istih u skladu sa članom 15. i da se osnovni elementi ugovora za postupke javnih nabavki objavljuju na veb stranici u skladu sa članom 75. stav 2. navedenog zakona i
- 12) da sve potrošačke jedinice za potrebe pripreme i donošenja budžeta Opštine sačinjavaju budžetske zahtjeve u skladu sa članom 25. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Preporučuje se Skupštini opštine da donese:

- 13) akt kojim će se definisati kriterijumi i postupci za raspodjelu sredstava granta u skladu sa programima kao što je definisano u članu 60. stav 1. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- 14) Program razvoja sporta u skladu sa članovima 10. i 11, kriterijume i godišnji plan raspodjele sredstava u skladu sa članom 16. i Odluku o kategorizaciji sporta na području opštine Šipovo, u skladu sa članom 19. Zakona o sportu i
- 15) Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

Propisi koji su korišćeni kao kriterijumi kod revizije usklađenosti:

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o radu;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak građana;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o uređenju prostora i građenju;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o vodama;
- Zakon o šumama;
- Zakon o sportu;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Zakon o koncesijama;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Pravilnik o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj;
- Odluka o izvršenju rebalansa budžeta opštine Šipovo za 2017. godinu;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Šipovo (u daljem tekstu: Opština) organizovana je u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16) i obuhvata 46 naseljenih mjesta u kojima živi oko 11.000 stanovnika. Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti za 2017. godinu, svrstana je u nerazvijene jedinice lokalne samouprave.

Organi Opštine su Skupština opštine i Načelnik opštine.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Opštine organizovana je Opštinska uprava koju čine : Odjeljenje za opštu upravu, Odjeljenje za budžet, finansije i privredu u okviru kojeg je formiran Odsjek za privredu i kao samostalne organizacione jedinice organizovani su: Odsjek za urbanizam i stambeno-komunalne poslove, Odsjek za javne nabavke, normativne poslove i civilnu zaštitu i Odsjek za poslove inspekcije i komunalne policije.

U 2017. godini iz budžeta Opštine finansirani su i niži budžetski korisnici: Centar za socijalni rad, JU Dječiji vrtić „Mladost“, JU Srednjoškolski centar „Petar Kočić“, JU Narodna biblioteka i JU Turistička organizacija.

Finansijske transakcije obavljane su preko jedinstvenog računa trezora Opštine (u daljem tekstu: JRT), računa javnih prihoda i računa posebnih namjena, osim Turističke organizacije koja poslovanje obavlja preko vlastitog računa.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2017. godine Opština nije imala primjedbe.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske vršila je reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine za 2013. godinu i izraženo je mišljenje sa rezervom na finansijske izvještaje i na usklađenost poslovanja. Dato je ukupno petnaest preporuka.

U 2016. godini izvršen je pregled provođenja datih preporuka i sačinjen Izvještaj o statusu datih preporuka prilikom revizije Konsolidovanog finansijskih izvještaja Opštine Šipovo za 2013. godinu u kome je dat negativan zaključak i konstatovano da su od ukupno 15 datih preporuka provedene tri, šest djelimično provedene, a šest preporuka nije provedeno.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

U 2017. godini u Opštinskoj upravi bili su u primjeni interni akti: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave, Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, Pravilnik o računovodstvenoj politici, Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, te interni akti koji definišu: zapošljavanje i lična primanja, utrošak namjenskih sredstava, korišćenje službenih vozila i utrošak goriva, stipendiranje, administrativne i komunalne takse, uređenje prostora i javne nabavke. Kod nižih budžetskih korisnika internim aktima su definisani unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta i lična primanja.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave usklađen je sa Zakonom o lokalnoj samoupravi koji je donesen 2016. godine, ali kod pojedinih radnih mjesta nije jasno definisana potrebna stručna sprema.

Prema izvještaju o broju i strukturi zaposlenih, na nivou konsolidacije, na dan 31.12.2017. godine bilo je 69 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih njih 50 je, zajedno sa pripravnicima (7) i funkcionerima (4), zaposleno u Opštinskoj upravi, u Centru za socijalni rad 8, u Dječijem vrtiću 7 i u Turističkoj organizaciji opštine Šipovo 4.

Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima donesen je 2011. godine i nije usklađen sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16), što nije u skladu sa članom 59. navedenog zakona.

Navedenim pravilnikom definisani su: administrativni i računovodstveni interni kontrolni postupci, postupci procjene rizika, informisanja, komunikacije i nadgledanja. Kod postupaka procjene rizika navedeno je da se na osnovu administrativnih i računovodstvenih internih kontrolnih postupaka koji su utvrđeni ovim pravilnikom, utvrđuju postupci i aktivnosti sa srednjim i visokim rizikom i postupci nadgledanja i kao interni kontrolni postupci navedeni su: dostavljanje dokumentacije u Trezor opštine, davanje mišljenja o realokacijama budžetskih sredstava, plate, unos dobavljača u SUFI itd., što predstavlja redovne poslovne aktivnosti, a ne kontrolne postupke, te nisu adekvatno definisani.

Prema navedenom, poslovanje Opštine u 2017. godini nije usklađeno sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.

U Opštini je izvršen popis sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Prilikom provođenja aktivnosti vezanih za popis nisu ispoštovane odredbe pojedinih članova Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16):

- predviđeni rokovi za izradu izvještaja komisija za popis: pokretne imovine, nepokretne imovine i obaveza i potraživanja nisu usklađeni sa rokom koji je definisan članom 20. stav 2;
- komisije pri popisu nisu koristile odvojene popisne liste za svaku kategoriju imovine i obaveza, što nije u skladu sa članom 17. stav 4;
- popisne liste nisu dostavljene na ovjeru odgovornom licu za organizaciju i pravilnost popisa prije započinjanja aktivnosti definisanih članom 18. navedenog pravilnika (prije unosa u popisne liste podataka iz knjigovodstva, utvrđivanja razlika itd.), što nije u skladu sa članom 17. stav 8;
- popisne liste ne sadrže paralelni prikaz količinskog stanja po popisu i knjigovodstvenog stanja i vrijednost, te ne sadrže ni količinske i vrijednosne razlike što nije u skladu sa članom 18. stav 1. tačka 1, 2, 3 i 7;
- nije popisana sva imovina (gradsko građevinsko zemljište za koje nije utvrđeno pravo svojine, poljoprivredno zemljište, seoski vodovod i dr.), što nije u skladu sa načelom potpunosti popisa imovine i obaveza definisano članom 2. tačka 2;
- u izvještajima popisnih komisija nisu navedeni podaci o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, kao i o radnom angažmanu lica angažovanih na popisu i nije dat uporedni pregled stanja po popisu i stanja po knjigama, te nisu konstatovane razlike, što nije u skladu sa članom 20. stav 1. tačka 1 do 4;
- izvještaj o popisu nije usvojen od strane načelnika opštine i nije donesena Odluka o načinu otklanjanja utvrđenih razlika između stanja imovine i obaveza utvrđenih popisom i knjigovodstvenog stanja, što nije u skladu sa članom 21.

Za potrebe planiranja i raspodjele grantova u opštini nije donesen akt koji definiše kriterijume i postupke za raspodjelu sredstava granta u skladu sa programima i koji bi bio

primjenjiv u svim oblastima, a u cilju, zakonitog, efikasnog, efektivnog, odgovornog i transparentnog trošenja javnih sredstava, što nije u skladu sa članom 60. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

Opština je vršila dodjelu grantova sportskim klubovima na osnovu zahtjeva pojedinih klubova, odobrenog budžeta i Odluke načelnika Opštine o raspodjeli sredstava bez utvrđenih kriterijuma za raspodjelu sredstva granta sportskim organizacijama i udruženjima na području opštine Šipovo. Dodjela sredstava granta za sport nije izvršena u skladu sa odredbama Zakona o sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 4/02 i 66/03), jer Skupština opštine nije donijela Program razvoja sporta u skladu sa članovima 10. i 11, nije utvrdila kriterijume i godišnji plan raspodjele sredstava u skladu sa članom 16. i nije donijela Odluku o kategorizaciji sporta na području opštine Šipovo, što nije u skladu sa članom 19. navedenog zakona.

Skupština Opštine nije donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica, što nije u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 89/13),.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi:

- **da se uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u skladu sa članom 59. navedenog zakona.**
- **potpunu primjenu odredbi definisanih članovima: 2. tačka 2; 17. stav 4. i 8; 18. stav 1. tačka 1, 2, 3 i 7; 20. stav 1. tačka 1 do 4 i stav 2 i članom 21. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;**
- **odgovarajući interni akt kojim će se regulisati korišćenje sredstava reprezentacije,**

Preporučuje se Skupštini opštine da donese:

- **akt kojim će se definisati kriterijumi i postupci za raspodjelu sredstava granta u skladu sa programima kao što je definisano u članu 60. stav 1. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske;**
- **Program razvoja sporta u skladu sa članovima 10. i 11, kriterijume i godišnji plan raspodjele sredstava u skladu sa članom 16. i Odluku o kategorizaciji sporta na području opštine Šipovo, u skladu sa članom 19. Zakona o sportu,**
- **Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima.**

4. Nabavke

Plan javnih nabavki za 2017. godinu donesen je 13.04.2017. godine i izvršeno je 10 dopuna plana. Ukupno planirane nabavke iznosile su 3.164.322 KM bez PDV-a.

Prema pregledu provedenih postupaka u 2017. godini provedeno je ukupno 49 postupaka javnih nabavki ukupne realizovane vrijednosti 2.743.358 KM bez PDV-a i to: 30 direktnih sporazuma (102.588 KM), 7 konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda (251.682 KM), 8 okvirnih sporazuma (39.276 KM) i 4 otvorena postupka (2.349.812 KM).

Planom javnih nabavki za 2017. godinu planirana je nabavka kancelarijskog materijala i tonera za potrebe Opštinske uprave za period od jedne godine u iznosu od 13.800 KM bez PDV-a, putem konkurentskog zahtjeva. Nabavka je provedena planiranim postupkom i zaključeni su ugovori sa dva dobavljača 24. i 28. 02.2017. godine u ukupnom iznosu od 4.858 KM (za Lot1 3.094 KM i za Lot2 1.764 KM). Zbog nedovoljnosti izvršene nabavke, Opština je donijela dvije odluke o dopuni Plana javnih nabavki za 2017. godinu za nabavu kancelarijskog materijala i tonera za potrebe Opštinske uprave na period od jedne godine. Odlukom za nabavku tonera od 09.10.2017. godine planirana je nabavka u vrijednosti od 4.957 KM bez PDV-a putem

konkurentskog zahtjeva zaključenjem okvirnog sporazuma, a zaključen je okvirni sporazum u 2017. godini u vrijednosti 7.940 KM bez PDV-a, na period od godinu dana. Odlukom za nabavku kancelarijskog materijala od 15.10.2017. godine planirana je nabavka u vrijednosti od 1.500 KM bez PDV-a direktnim postupkom, a zaključen je okvirni sporazum u 2017. godini u vrijednosti 8.434 KM bez PDV-a na period od godinu dana sa istim dobavljačem. Kod navedenih nabavki prisutna su značajna odstupanja planiranih nabavki od realizovanih, a Opština nije dokumentovala na osnovu čega je utvrdila procjenu vrijednosti javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj39/14).

Na veb stranici, nisu objavljivani osnovni elementi ugovora za postupke javnih nabavki što nije u skladu sa članom 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama BiH, a za pojedine nabavke nisu zaključeni ugovori i nisu provedeni postupci javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. navedenog zakona (objašnjeno u tački 6.1.2. izvještaja).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se nabavke provode u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama, kod donošenja plana javnih nabavki vrši procjena vrijednosti istih u skladu sa članom 15. i da se osnovni elementi ugovora za postupke javnih nabavki objavljuju na veb stranici u skladu sa članom 75. stav 2. navedenog zakona.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Šipovo donijela je 30.12.2016. godine Odluku o usvajanju budžeta opštine Šipovo za 2017. godinu i Odluku o izvršenju budžeta opštine Šipovo za 2017. godinu.

Navedenim budžetom definisani su ukupni budžetski prihodi i primici i budžetski rashodi i izdaci u iznosu od 7.143.015 KM (budžetski prihodi 6.565.356 KM, primici 577.659 KM, budžetski rashodi 4.210.169 KM i izdaci 2.932.846 KM).

Budžet je sačinjen po ekonomskoj klasifikaciji sa obrazloženjem i prema organizacionoj klasifikaciji.

U toku godine donesen je Rebalans budžeta po postupku za donošenje budžeta Skupština opštine Šipovo donijela je 15.12.2017. godine Odluku o usvajanju Rebalansa budžeta opštine Šipovo za 2017. godinu i Odluku o izvršenju Rebalansa budžeta opštine Šipovo za 2017. godinu.

Navedenim rebalansom budžeta, budžetski okvir za 2017. godinu smanjen je za 54.657 KM. Budžetski prihodi i primici i budžetski rashodi i izdaci utvrđeni su u iznosu od 7.088.358 KM (budžetski prihodi 6.880.760 KM, primici 207.598 KM, budžetski rashodi 3.881.058 KM i izdaci 3.207.300 KM).

Rebalansom budžeta Opštine za 2017. godinu povećani su budžetski prihodi za 315.404 KM, ukupni primici smanjeni za 370.061 KM, budžetski rashodi smanjeni za 329.111 KM i ukupni izdaci povećani za 274.454 KM.

Kod pripreme i donošenja budžeta Opštine za 2017. godinu, nije dokumentovano da je u skladu sa članom 25. shodno odredbama člana 30. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske sačinjen budžetski zahtjev od strane Opštinske uprave, kao budžetskog korisnika ili budžetski zahtjevi pojedinih organizacionih jedinica iste, a priprema i donošenje budžeta vršeni su uglavnom uz određena odstupanja u odnosu na budžetski kalendar definisan članom 28. navedenog zakona.

Za potrebe planiranja i raspodjele grantova u opštini nije donesen akt koji definiše kriterijume i postupke za raspodjelu sredstava granta u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske, kao što je navedeno u tački 3. izvještaja.

Opština je imala prenesene obaveze iz prethodnog perioda po sudskoj presudi iz 2015. godine (presuda Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci od 08.07.2015. godine) na

iznos od 184.792 KM (dug po osnovu neisplaćene zakonske zatezne kamate i po osnovu troškova parničnog postupka) za čije izmirenje nisu bila planirana sredstva u budžetu za 2017. godinu. Dana 14.03.2017. godine sa dobavljačem je zaključen sporazum o priznanju duga i njegovoj isplati kojim je definisano da se u 2017. godini isplati iznos od 61.597 KM, a preostali iznos od 123.195 KM u 24 jednaka mjesečna anuiteta. U skladu sa navedenim sporazumom Rebalansom budžeta za 2017. godinu planirani su izdaci za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda u skladu sa utvrđenom dinamikom izmirenja. Opština nije pristupila izradi dugoročnog plana za izmirenje neizmirenih obaveza iz ranijeg perioda, jer je način izmirenja definisan navedenim sporazumom.

U 2017. godini, poslije donošenja rebalansa budžeta, izvršene su 22 realokacije sredstava na osnovu odluka Načelnika opštine u ukupnom iznosu od 76.997 KM u skladu sa Odlukom o izvršenju Rebalansa budžeta opštine Šipovo za 2017. godinu. Navedene realokacije izvršene su unutar potrošačkih jedinica, a realokacije između potrošačkih jedinica nisu vršene.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da sve potrošačke jedinice za potrebe pripreme i donošenja budžeta Opštine sačinjavaju budžetske zahtjeve u skladu sa članom 25. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6. Finansijski izvještaji

Opština nije radila konsolidaciju ulaganja u kontrolisane druge entitete javnog sektora u smislu odredbi člana 123. stav 2,3. i 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u konsolidovane finansijske izvještaje Opštine uključe finansijski izvještaji kontrolisanih entiteta u skladu sa odredbama člana 123. stavovi 2, 3. i 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Ukupno izvršenje budžeta Opštine za 2017. godinu je 6.728. 270 KM, što je 95% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta (7.088.358 KM) .

Opština je sačinila 10.06.2018. godine Izvještaj o izvršenju budžeta Opštine Šipovo za 2017. godinu, koji je usvojen od strane Skupštine opštine Šipovo 29.06.2018. godine. Navedeni izvještaj je sačinjen u skladu sa odredbama člana 47. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske i člana 22. Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju budžeta („Službeni glasnik Republike Srpske “ broj 100/13, 102/16), uz određeno kašnjenje u odnosu na rok definisan članom 46, shodno članu 48. stav 1. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 7.412.044 KM.

Prihodi su iskazani u iznosu od 6.929.437 KM, a čine ih budžetski prihodi (6.669.737 KM, fond 01), što je 97% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, prihodi po posebnim propisima (69.653 KM, fond 02), prihodi po osnovu grantova (25.000 KM, fond 03) i prihodi za posebne projekte (165.047 KM, fond 05).

Prema vrsti prihoda odnose se na poreske prihode, neporeske prihode, grantove i transfere između ili unutar jedinica vlasti.

Poreski prihodi (3.284.108 KM, fond 01) ostvareni su 99% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, a značajniji iznosi odnose se na prihode po osnovu: indirektnih poreza (2.941.278 KM), što je 98% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, poreza na lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (311.368 KM), što je 9% više u odnosu na usvojeni rebalans budžeta i poreza na imovinu (30.994 KM), što je 11% više u odnosu na usvojeni rebalans budžeta.

Sa Ministarstvom finansija Republike Srpske izvršeno je usaglašavanje raspoređenih javnih prihoda na račune budžeta Opštine u 2017. godini i 09.02.2018. godine. sačinjena je Potvrda o usaglašavanju stanja raspoređenih javnih prihoda na račune budžeta opštine/grada u periodu 01.01-31.12.2017. godine.

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 2.219.727 KM (2.210.035 KM, fond 01 i 9.692 KM, fond 02-prihodi Turističke organizacije Šipovo).

Neporeski prihodi na fondu 01 ostvareni su 92% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta. U značajnijim iznosima ostvareni su: prihodi od zakupa i rente (12.131 KM) ili 146% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, prihodi po osnovu naknada, taksa i pružanja javnih usluga u iznosu od 2.174.182 KM (administrativne naknade i takse 36.469 KM, komunalne naknade i takse 117.198 KM, naknade po raznim osnovama 1.977.434 KM i prihodi od pružanja javnih usluga 43.081 KM), koji u odnosu na usvojeni rebalans budžeta iznose 92% i ostali neporeski prihodi (22.552 KM) ili 115% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta.

Naknade po raznim osnovama koje su iskazane u značajnijim iznosima odnose se na naknade: za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (1.856.601 KM), koncesione naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa (49.571 KM), naknade za vode (27.394 KM) i sredstva za finansiranje posebnih mjera zaštite od požara (25.907 KM). Korišćenje sredstava po navedenim osnovama definisano je zakonom.

Prihode po osnovu naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta iskazane u 2017. godini (1.856.601 KM) čine prihodi iz 2016. godine koji su naplaćeni u 2017. godini u iznosu od 1.267.108 KM (naknade 934.046 KM i kamate 333.062 KM, koje su razgraničene u subanalitičkoj evidenciji) i prihodi iz 2017. godine koji su naplaćeni u iznosu od 589.493 KM. Prihodi iz 2017. godine za četvrti kvartal u iznosu od 197.693 KM nisu naplaćeni u 2017. godini i iskazani su u okviru obračunskih prihoda.

Skupština Opština je, u skladu sa članom 89. stav 8. Zakona o šumama, u decembru 2016. godine usvojila Plan utroška namjenskih sredstava od prodaje šumskih drvnih sortimenata na području Opštine Šipovo za 2016. godinu (zbog naplate sredstva u 2017. godini, realizacija istog je u 2017. godini), Plan utroška namjenskih sredstava od prodaje šumskih drvnih sortimenata na području Opštine Šipovo za 2017. godinu i u maju 2017. godine Plan o izmjenama i dopunama plana utroška namjenskih sredstava od prodaje šumskih drvnih sortimenata na području Opštine Šipovo za 2017. godinu. Na navedene planove dalo je saglasnost Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske.

Načelnik opštine je donio Godišnji program utroška namjenskih sredstava za vode opštine Šipovo za 2017. godinu u iznosu od 20.000 KM (za izgradnju gradske javne česme u sklopu projekta "Uređenje trga ispred zgrade Opštine Šipovo") na koju nije dobijena saglasnost od Javne ustanove "Vode Srpske", uz koordinaciju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, sa obrazloženje da je programom planirano da se prihodi od vodnih naknada utroše na aktivnosti iz oblasti urbanog uređenja gradskog trga, a ne u oblast upravljanja vodama kako je definisano članom 195. Zakona o vodama, te je traženo da se dostavi novi program. Novi program nije sačinjen i sredstva nisu utrošena .

Skupština opštine Šipovo donijela je Plan utroška namjenskih sredstava za zaštitu od požara opštine Šipovo za 2017. godinu u iznosu od 11.000 KM prema zahtjevu Vatrogasnog društva Šipovo 04.05.2017. godine.

U skladu sa članom 32. stav 5. Zakona o koncesijama, Skupština opštine donijela je 09.02.2017. godine Plan utroška namjenskih sredstava za korišćenje mineralnih sirovina i koncesione naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa Opštine Šipovo za 2017. godinu.

Ostali neporeski prihodi u iznosu od 5.346 KM iskazani su po osnovu naplate štete na autu od osiguravajuće kuće (odnosi se na Centar za socijalni rad Šipovo). Po istom osnovu iskazani su i primici za motorna vozila, pa su primici precijenjeni za navedeni iznos kao i finansijski rezultat tekuće godine i razlika u finansiranju.

Grantovi se odnose na kapitalne grantove koji su iskazani u iznosu od 584.274 KM. Na grantove planirane u budžetu (fond 01) odnosi se iznos od 519.350 KM (po Odluci Predsjednika Republike Srpske iz sredstva JP "Putevi Republike Srpske" za asfaliranje prilaznog puta vojničkom groblju 499.350 KM i od Bentoprodukt Šipovo za Dječiji vrtić "Mladost" Šipovo 20.000 KM), što je 95% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta. Na fondu 02 iskazan je iznos od 5.430 KM (Turistička organizacija Šipovo), na fondu 03 iznos od 25.000 KM, (sredstva od Fonda za zaštitu životne sredine za kupovinu cisterne za smeće) i na fondu 05 iznos od 34.494 KM, (od Bugarske ambasade u Sarajevu za rekonstrukciju prilaznih puteva i uređenje izvora Plive 9.418 KM i od Federalnog Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica Sarajevo za rekonstrukciju lokalnog puta u povratničko naselje 25.076 KM).

Transferi između ili unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 841.328 KM (transferi između različitih nivoa vlasti 786.797 KM i transferi unutar iste jedinice vlasti u iznosu od 54.531 KM (transferi Turističkoj organizaciji Šipovo).

Transferi između različitih nivoa vlasti uglavnom se odnose na transfere od entiteta u iznosu od 656.155 KM, fond 01 (od Ministarstva uprave i lokalne samouprave za nerazvijene opštine 58.000 KM; Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite za socijalna davanja 259.854 KM i za prevoz djece sa posebnim potrebama 38.301 KM; od Vlade Republike Srpske za sportsku dvoranu 300.000 KM) i 130.553 KM, fond 05 (odnosi se na projekat „Sanacija lokalnih puteva, opština Šipovo“ koji je u navedenom iznosu finansiran od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata iz kreditnih sredstava od Međunarodnog fonda za razvoj poljoprivrede).

Primici su iskazani u iznosu od 482.607 KM, a odnose se na primitke: za nefinansijsku imovinu, od finansijske imovine, od zaduživanja i ostale primitke.

Primici za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 196.198 KM (fond 01), što iznosi 104% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, a odnose se na primitke za zgrade i objekte u iznosu od 188.837 KM (od prodaje poslovnog prostora u administrativnoj zgradi Opštine) i primitke za opremu u iznosu od 7.361 KM (motorno vozilo), koji su precijenjeni za iznos od 5.346 KM, što je navedeno kod ostalih neporeskih prihoda u ovoj tački izvještaja.

Primici od zaduživanja u iznosu od 267.474 KM (fond 05) odnose se na primitke od zaduživanja po kreditu od Evropske investicione banke za finansiranje projekta „Rekonstrukcija kanalizacione mreže u opštini Šipovo“.

Ostali primici (18.844 KM) u iznosu od 17.052 KM (fond 01) odnose se na primitke za naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (Fonda dječije zaštite) i u iznosu od 1.792 KM (fond 02) odnose se na primitke Turističke organizacije Šipovo.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 7.263.855 KM.

Rashodi su iskazani u iznosu od 3.791.483 KM, a čine ih budžetski rashodi (3.705.801 KM, fond 01), što je 95% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta i tekući rashodi finansirani iz sredstava ostvarenih po posebnim propisima (65.412 KM, fond 02) i sredstava za posebne projekte (20.270 KM, fond 05).

Prema vrsti rashoda odnose se na rashode: za lična primanja zaposlenih, po osnovu korišćenja robe i usluga; finansiranja i druge finansijske troškove; po osnovu subvencija; grantova; doznaka na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Opštine, rashode finansiranja i druge finansijske troškove između jedinica vlasti, rashode po sudskim rješenjima i transfere između i unutar jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.353.201 KM (1.309.848 KM, fond 01 i 43.353 KM, fond 02).

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani na fondu 01 (budžetski rashodi) izvršeni su 98%u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, a odnose se na rashode za: bruto plate zaposlenih (1.105.271 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada u iznosu od 173.207 KM (prevoz na posao i sa posla 12.438 KM, topli obrok 91.875 KM, jubilarne nagrade 2.343 KM, dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu 3.607 KM, ostale nagrade 540 KM i porez i doprinosi na naknade 62.404 KM); naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata u iznosu od 23.644 KM (naknade plata za vrijeme bolovanja i porodiljskog odsustva koje se ne refundiraju 6.525 KM i poreze i doprinose koji se ne refundiraju 17.119 KM); otpremnine i jednokratne pomoći u iznosu od 7.726 KM (otpremnina po kolektivnom ugovoru 2.040 KM, novčana pomoć prilikom rođenja djeteta 1.562 KM, pomoći u slučaju smrti člana uže porodice 4.124 KM).

Izvršenje prethodno navedenih rashoda je: za bruto plate 98%, bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada 98%, naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata 99% i otpremnine i jednokratne pomoći 100%.

Na Fondu 02 iskazani su rashodi koji se odnose na Turističku organizaciju opštine Šipovo (bruto plate zaposlenih 41.784 KM, bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada 557 KM i za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata 1.012 KM).

Prema broju zaposlenih, u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 37/12 i 82/15), Opština ima obavezu da zapošljava lica s invaliditetom, što nije učinjeno, a nije izvršen obračun doprinosa fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica s invaliditetom u visini 0,2% od isplaćene mjesečne bruto plate svih zaposlenih, što nije u skladu sa članom 26. navedenog zakona, pa su ostali nepomenuti rashodi po osnovu doprinosa i obaveze za doprinose potcijenjeni za iznos od 2.210 KM, a iskazani finansijski rezultat i razlika u finansiranju precijenjeni.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida vrši obračun posebnog doprinosa za zapošljavanje invalida u visini 0,2% od isplaćene mjesečne bruto plate svih zaposlenih i uplata na račun javnih prihoda Republike Srpske;

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su u iznosu od 904.694 KM (862.345 KM, fond 01; 22.059 KM, fond 02 i 20.270 KM fond 05).

Izvršenje rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga iskazanih na fondu 01 u odnosu na usvojeni rebalans budžeta je 97 %, a odnose se na rashode u iznosu od: 521 KM po osnovu zakupa; 126.886 KM po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (značajniji su iskazani po osnovu: utroška električne energije 15.655 KM, utroška drveta 37.719 KM, usluga odvoza smeća 13.783 KM, korišćenja fiksnog telefona 23.621 KM i poštanskih usluga 12.474 KM); 25.244 KM za režijski materijal; 14.770 za materijal za posebne namjene; 67.371 KM tekuće održavanje (uglavnom se odnose na održavanje objekata drumskog saobraćaja 36.089 KM i ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje ostalih građevinskih objekata 32.540 KM); 9.470 KM po osnovu putovanja i smještaja (najveći dio odnosi se na utrošak benzina 4.087 KM); 51.378 KM za stručne usluge (uglavnom se odnose na: usluge platnog prometa 6.584 KM, usluge objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova 7.138 KM, računovodstvene usluge 5.050 KM, advokatske usluge 9.040 KM i troškove održavanja licenci 6.580 KM); 330.798 KM za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine (uglavnom se odnose na: usluge zimske službe 55.153 KM, usluge čišćenja javnih površina 168.955 KM, utrošak električne rasvjete na javnim površinama 82.460 KM, usluge uređenja prostora 13.072 KM) i 235.927 KM ostale neklasifikovane rashode (uglavnom se odnose na bruto naknade članovima komisija i radnih grupa 17.183 KM, bruto naknade skupštinskim poslanicima i odbornicima 138.284 KM i rashode po osnovu reprezentacije 65.225 KM).

U okviru rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga (fond 01), rashodi za tekuće održavanje iskazani su više za 9% i ostali neklasifikovani rashodi za 1% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, što je pokriveno naknadnim realokacijama.

Značajan dio rashoda po osnovu robe i usluga regulisan je Programom zajedničke komunalne potrošnje za 2017. godinu kojim je definisan: obim i kvalitet održavanja i obnavljanja komunalnih objekata i uređaja i komunalnih usluga zajedničke potrošnje, visina sredstava za realizaciju aktivnosti, raspored sredstava po namjenama za svaku djelatnost i mjere za provođenje programa u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 124/11, 100/17).

U okviru rashoda za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su rashodi po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 3.500 KM (za oslikavanje murala na Domu kulture sa motivima pejzaža prirodnih ljepota opštine Šipovo, što nije u skladu sa Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, pa su ovi rashodi precijenjeni, a rashodi za bruto naknade po ugovoru o djelu potcijenjeni za navedeni iznos.

Rashodi po osnovu reprezentacije odnose se na rashode po osnovu: reprezentacije u zemlji (13.798 KM), organizacije prijema, manifestacija i sl. (41.902 KM), poklona (1.954 KM) i ostalih rashoda reprezentacije (7.571 KM).

Povodom obilježavanja manifestacije „Dani Šipova“, 29.07.2017. godine izvršena je isplata iz blagajne u iznosu od 8.500 KM, bez odgovarajuće knjigovodstvene isprave, što nije u skladu sa članom 9. stav 1. Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Sačinjen je Zapisnik-Budžet manifestacije „Dani Šipova“ 2017. godine od strane predsjednika Organizacionog odbora u kome je navedeno da su ukupni rashodi manifestacije iznosili 13.006 KM, da je gotovinski plaćeno 12.250 KM i žiralno 756 KM. Pojedinačni troškovi navedeni po aktivnostima za koje je izvršena gotovinska isplata uglavnom prelaze iznos od 200 KM (trubači 800 KM, bina i razglas 1.200 KM, smještaj učesnika 540 KM, točenje piva 463 KM itd.), što nije u skladu sa članom 3. stav 1. tačka đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike srpske“, broj 86/12 i 10/14) prema kome je dopušteno plaćanje gotovim novcem u iznosu koji pojedinačno ne prelazi 200 KM.

Preporučuje se Načelniku Opštine da obezbijedi da se isplate sa blagajne Opštine vrše u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Povodom navedene manifestacije izvršena je i isplata ugostiteljskoj radnji u iznosu od 8.030 KM. Za ove usluge nije sklopljen ugovor sa dobavljačem i nije proveden postupak javne nabavke, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama.

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani na fondu 02 odnose se na rashode iskazane kod Turističke organizacije opštine Šipovo (6.038 KM po osnovu zakupa; 2.055 KM po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga; 168 za režijski materijal; 767 KM tekuće održavanje; 650 KM po osnovu putovanja i smještaja; 4.219 KM za stručne usluge i 8.162 KM ostale neklasifikovane rashode).

Rashode po osnovu korišćenja roba i usluga iskazane na fondu 05 čine rashodi vezani za posebne projekte koji se odnose na sanaciju lokalnih puteva opštine Šipovo i uređenje izvora Plive (17.547 KM za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja, 1.170 KM za stručne usluge i 1.553 KM za usluge uređenja prostora).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (132.606 KM, fond 01) odnose se na: rashode po osnovu kamata na hartije od vrijednosti (po osnovu emisije obveznica iz 2012. godine za izgradnju zgrade Opštinske administrativne službe i sportske dvorane) u iznosu od 78.140 KM; rashode po osnovu kamata na primljene zajmove u zemlji (od komercijalnih banaka po ugovorima iz 2008. i 2014. godine) u iznosu od 54.000 KM i rashode po osnovu zatezних kamata (466 KM). Izvršenje u odnosu na usvojeni rebalans budžeta je 97%.

Subvencije su iskazane u iznosu od 18.985 KM, što je 4% niže od rebalansom odobrenih sredstava, a odnose se na dodjelu finansijskih sredstava nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 3.985 KM i nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza u iznosu od 15.000 KM. U napomenama uz finansijske izvještaje nije objavljena informacija o korisnicima subvencija kao ni iznosi dodijeljenih subvencija.

Grantovi su iskazani u iznosu od 407.156 KM, fond 01. Izvršenje u odnosu na usvojeni rebalans budžeta je 95%, a odnose se na: tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji u iznosu od 231.185 KM (političkim organizacijama i udruženjima 22.480 KM; humanitarnim organizacijama i udruženjima 14.028 KM; sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima 64.691 KM; vjerskim organizacijama i udruženjima 2.700 KM; organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice, i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa invaliditetom 47.702 KM i ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima u zemlji 78.764 KM), ostale tekuće grantove u zemlji u iznosu od 173.641 KM (uglavnom se odnose na tekuće grantove javnim nefinansijskim subjektima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture, informacija, zdravstva, socijalne zaštite, zaštite životne sredine i komunalne djelatnosti 172.821 KM) i kapitalne grantove neprofitnim subjektima u zemlji u iznosu od 3.150 KM (političkim organizacijama i udruženjima).

Grantovi političkim organizacijama dodjeljivani su na osnovu Zakona o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 65/08), a ostali navedeni grantovi na osnovu zahtjeva korisnika granta, što je objašnjeno u tački 3. izvještaja.

Za praćenje namjenske potrošnje grantova obezbijeđeni su izvještaji o utrošku sredstava od strane korisnika granta.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 841.661 KM, fond 01. Izvršenje u odnosu na usvojeni rebalans budžeta je 94%, a odnose se na doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 687.441 KM i doznake pružaocima

usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (154.220 KM).

Doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (687.441 KM) odnose se na tekuće doznake koje se isplaćuju šticeenicima ustanova socijalne zaštite preko JU Centar za socijalni rad Šipovo (stalna novčana pomoć 49.424 KM, dodatak za pomoć i njegu drugog lica 430.666 KM, jednokratna novčana pomoć 16.900 KM, ostale tekuće pomoći 13.595 KM) i tekuće doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine, osim ustanova socijalne zaštite (tekuće pomoći učenicima, studentima i pojedincima u oblasti nauke i kulture 134.120 KM, tekuće pomoći porodici, djeci i mladima 35.000 KM i ostale tekuće doznake građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine 7.736 KM).

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (154.220 KM) odnose se na doznake koje se isplaćuju preko JU Centar za socijalni rad Šipovo: ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticeenika 129.704 KM, hraniteljskim porodicama za smještaj šticeenika 24.386 KM i ostale doznake pružaocima usluga socijalne zaštite 130 KM).

Doznake su vršene po osnovu prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 37/12 i 90/16), Pravilnika o stipendiranju studenata iz budžeta opštine Šipovo od 16.01.2017. godine i Pravilnika o stipendiranju učenika JU SŠC “Petar Kočić” Šipovo iz budžeta opštine Šipovo za školsku 2016/2017. godinu od 15.03.2017. godine.

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi između jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 1.648 KM, a odnose se na kamate po kreditu od Evropske investicione banke i od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su u iznosu od 29.522 KM, fond 01. Viši su za 175% od sredstava planiranih rebalansom budžeta, što je pokriveno realokacijama, a odnose se na rashode iskazane po sudskim rješenjima: glavnice duga (17.681 KM), kamata (8.597 KM), advokatskih i pravnih usluga (2.523 KM) i ostalih rashoda po sudskim rješenjima (720 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 102.010 KM. Izvršenje u odnosu na usvojeni rebalans budžeta je 87%. Transferi između različitih jedinica vlasti (47.479 KM) odnose se na transfere fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (odobrena sredstava za doprinos za zdravstvenu zaštitu socijalno ugroženih lica doznačena preko JU Centar za socijalni rad Šipovo), a transferi unutar iste jedinice vlasti odnose se na transfere Turističkoj organizaciji opštine Šipovo (54.531 KM).

Izdaci su iskazani u iznosu od 3.472.372 KM, a odnose se na izdatke za: nefinansijsku imovinu, otplatu dugova i ostale izdatke.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 2.705.109 KM (2.524.454 KM, fond 01; 26 KM, fond 02; 25.000 KM, fond 03 i 155.629 KM, fond 05).

Izdaci iskazani na fondu 01 iznose 93% u odnosu na usvojeni rebalans budžeta, a uglavnom se odnose na izdatke za: izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (2.350.764 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (103.978 KM), nabavku postrojenja i opreme (46.999 KM) i za nematerijalnu proizvedenu imovinu (22.698 KM).

Izdaci iskazani na fondu 03 odnose se na nabavku cisterne za smeće iz sredstava granta od Fonda za zaštitu životne sredine (25.000 KM), a na fondu 05 odnose se na izdatke za rekonstrukciju lokalnog puta u povratničko naselje iz sredstava Federalnog Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica Sarajevo i po projektu za sanaciju lokalnih puteva iz kreditnih sredstava od Međunarodnog fonda za razvoj poljoprivrede preko

Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - Jedinice za koordinaciju poljoprivrednih projekata (130.553 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu 484.021 KM iskazani su po osnovu rezervisanja raspoloživih sredstava planiranih budžetom za 2017. godinu za ulaganja koja su započeta a nisu završena u ovoj godini.

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 415.524 KM (fond 01), a izvršenje u odnosu na usvojeni rebalans budžeta je 98%. Odnose se na izdatke za otplatu glavnice po hartijama od vrijednosti (161.087 KM), otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji (254.445 KM) i otplatu dugova prema drugim jedinicama vlasti (9.992 KM), koji su iskazani u visini dugoročnih obaveza koje dospijevaju do godinu dana (prenesene sa dugoročnih obaveza 31.12.2016. godine).

Ostali izdaci iskazani su u iznosu od 351.739 KM (82.491 KM, fond 01; 1.774 KM, fond 02 i 267.474 KM, fond 05).

Ostali izdaci iskazani na fondu 01 izvršeni su u visini iznosa usvojenog rebalansom budžeta, a odnose se na izdatke za: otplatu neizmirenih obaveza iz ranijih godina 61.597 KM, naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (Fonda dječije zaštite) 19.115 KM i naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (Fonda zdravstvenog osiguranja) 1.779 KM.

Ostali izdaci iskazani na fondu 02 odnose se na izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (Turistička organizacija), a na fondu 05 na izdatke po osnovu datog avansa za nefinansijsku imovinu iz kreditnih sredstava od Evropske investicione banke za finansiranje projekta „Rekonstrukcija kanalizacione mreže u opštini Šipovo“.

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

U 2017. godini u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (fond 01 do 05, u daljem tekstu: PIF) iskazani su: prihodi i primici (7.412.044 KM), rashodi i izdaci (7.263.855 KM) i razlika u finansiranju (148.189 KM).

U Periodičnom izvještaju o izvršenju budžeta (fond 01, u daljem tekstu: PIB) iskazani su: budžetski prihodi i primici (6.883.078 KM), budžetski rashodi i izdaci (6.728.270 KM) i razlika u finansiranju (154.808 KM).

Na fondu prihoda po posebnim propisima (fond 02) iskazani su prihodi i primici (71.445 KM), rashodi i izdaci 67.212 KM i razlika u finansiranju (4.233 KM); na fondu grantova (fond-03) iskazani su prihodi (25.000 KM) i rashodi (25.000 KM) i na fondu za projekte (fond 05) iskazani su prihodi i primici (432.521 KM), rashodi i izdaci (443.373 KM) i negativna razlika u finansiranju u iznosu od 10.852 KM.

Zbog više iskazanih primitaka za motorna vozila u iznosu od 5.346 KM (navedeno u tački 6.1.1. izvještaja) i manje iskazanih ostalih nepomenutih rashoda po osnovu doprinosa za iznos od 2.210 KM (navedeno u tački 6.1.2. izvještaja) razlika u finansiranju je precijenjena najmanje za iznos od 7.556 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 6.088.777 KM, a čine ih: prihodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (6.929.437 KM), koji su objašnjeni pod tačkom 6.1.1. izvještaja, umanjeni za transfere unutar iste jedinice vlasti po osnovu konsolidacije (54.531 KM) i prihodi obračunskog karaktera iskazani u negativnom iznosu od 786.129 KM.

Prihodi obračunskog karaktera odnose se na: prihode od usklađivanja vrijednosti imovine (20.261 KM po rješenju PU), dobitke od prodaje imovine (68.296 KM od prodaje dijela poslovne zgrade), ostale prihode obračunskog karaktera u negativnom iznosu od 944.351 KM i prihode obračunskog karaktera od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija unutar iste jedinice vlasti u iznosu od 69.646 KM (odnose se na prihode kod Turističke organizaciju Opštine Šipovo po osnovu prenosa građevinskih objekata sa Opštine na Turističku organizaciju).

Ostali prihodi obračunskog karaktera odnose se na prihode definisane MRS-JS 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi), a nije obezbijeđena subanalitička evidencija po šifri javnog prihoda, što nije u skladu sa tačkom 24. Uputstva o primjeni MRS-JS 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi) (Službeni glasnik Republike Srpske broj 116/13) i nisu izvršena dodatna objavljivanja u Napomenama uz finansijske izvještaje.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 4.635.572 KM, a čine ih: rashodi iskazani u periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (3.791.483 KM), koji su objašnjeni pod tačkom 6.1.2. izvještaja, umanjeni za transfere unutar iste jedinice vlasti po osnovu konsolidacije (54.531 KM) i rashodi obračunskog karaktera iskazani u iznosu od 898.620 KM.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su po osnovu: nabavne vrijednosti realizovanih zaliha (41 KM), amortizacije (647.762 KM), rezervisanja po osnovu obaveza 44.024 KM, usklađivanja vrijednosti imovine (116.380 KM), ostalih rashoda obračunskog karaktera (19.551 KM) i rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa unutar iste jedinice vlasti (69.646 KM po osnovu prenosa građevinskih objekata sa Opštine na Turističku organizaciju).

Rashodi amortizacije obračunati su prema Pravilniku o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 110/16), ali nisu dovoljno pouzdani, što je navedeno u tački 6.3.1.2. izvještaja.

Rashodi rezervisanja po osnovu obaveza u iznosu od 41.604 KM evidentirani su na osnovu Zapisnika Poreske uprave o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda (Opštine i gradovi 12.995 KM, Budžet Republike Srpske 14.588 KM, Fondovi 13.594 KM i Zavod za zapošljavanje 427 KM). Prema informaciji od 03.12.2018. godine evidentiranje je izvršeno u skladu sa MRS-JS 19 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. U paragrafu 18 navedenog standarda navedeno je da je rezervisanje obaveza sa neizvjesnim rokom dospjeća i iznosom, a u konkretnom slučaju i rok dospjeća i iznos su poznati, te navedena obaveza nije potencijalna obaveza pa nije potrebno vršiti rezervisanje. Isto nije evidentirano u skladu sa Instrukcijom o knjigovodstvenom evidentiranju salda obaveza odnosno salda potraživanja nakon izvršenog poravnanja više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda broj 06.12/020-1030/17 od 19.04.2017. godine, pa su transferi između različitih jedinica vlasti potcijenjeni, a rashodi rezervisanja za povrat i preknjižavanje javnih prihoda precijenjeni za iznos od 41.604 KM.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja (116.357 KM), odnose se na rashode od usklađivanja vrijednosti poreskih potraživanja.

U visini spornih potraživanja iskazana je korekcija potraživanja, od čega se korekcija u iznosu od 116.357 KM odnosi na korekciju izvršenu u 2017. godini (potraživanja starija od 12 mjeseci u odnosu na datum dospjeća, po osnovu naknada za građevinsko zemljište i komunalne naknade 97.947 KM i prema evidenciji poreskog knjigovodstva 18.410 KM), pa su u istom iznosu iskazani i rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2017. godine Opština je iskazala pozitivan finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 1.453.205 KM.

Zbog manje iskazanih ostalih nepomenutih rashoda po osnovu doprinosa za iznos od 2.210 KM (navedeno u tački 6.1.2. izvještaja) finansijski rezultat tekuće godine je precijenjen za navedeni iznos.

6.3. Bilans stanja

U poslovnoj aktivni Bilansa stanja Opštine na dan 31.12.2017. godine iskazana je ukupna imovina neto vrijednosti 17.620.692 KM (tekuća imovina 1.497.177 KM i stalna imovina 16.123.515 KM). Poslovna aktiva je uravnotežena sa poslovnim pasivom koju čine: obaveze i razgraničenja (4.123.678 KM) i vlastiti izvori (13.497.014 KM).

6.3.1. Aktiva

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina u cjelosti se odnosi na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja koju čine: gotovina i gotovinski ekvivalenti, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti (749.431 KM) odnose se na blagajnu (3.366 KM) i bankovne račune (746.065 KM).

Kod blagajničkog poslovanja prisutne su isplate koje nisu u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem, što je objašnjeno u tački 6.1.2. izvještaja.

Kratkoročna potraživanja u iznosu od 413.978 KM (bruto iznos 1.926.390 KM, korekcija vrijednosti 1.512.412 KM) odnose se na potraživanja: za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, po osnovu PDV-a i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 345.538 KM (bruto iznos 1.855.972 KM, korekcija vrijednosti 1.510.434 KM), a čine ih potraživanja za nenaplaćene ostale poreze i potraživanja za nenaplaćene naknade i takse.

Potraživanja za nenaplaćene naknade i takse iskazana su u iznosu od 296.802 KM, a odnose se na potraživanja po osnovu: naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (197.693 KM), komunalne naknade (80.458 KM), zakupa gradskog građevinskog zemljišta (16.719 KM) i jednokratne rente (1.932 KM).

Po osnovu naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta koja je obračunata za period 01.10-31.12.2017. godine, a nije naplaćena evidentirana su potraživanja i obračunski prihodi. Po osnovu navedene naknade obračunate za period 01.01-30.09.2017. godine u iznosu od 589.491 KM, koja je naplaćena iskazana su sredstva na žiro računu i prihodi po osnovu naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta, a nije izvršeno evidentiranje potraživanja i obračunskih prihoda, što nije u skladu sa tačkom 11. stav 2. Uputstva o primjeni MRS-JS 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos), shodno tački 25. istog. Navedeni način evidentiranja nije uticao na krajnje stanje ovih potraživanja (nenaplaćena potraživanja), već su ukupna potraživanja u prometu iskazana manje za iznos od 589.491 KM.

Potraživanja za ostale poreze za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana nije iskazano stanje u skladu sa poreskom evidencijom u iznosu od 88.971 KM, što je objašnjeno kod dugoročnih finansijskih plasmana.

Potraživanja po osnovu PDV-a (45.471 KM) odnosi se na PDV iskazan na avansnoj fakturi dobavljača koja je vezana za projekte (fond 05) za koje Opština ima pravo povrata, jer se finansiraju iz kredita Evropske investicione banke.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 22.969 KM (bruto iznos 24.947 KM, korekcija vrijednosti 1.978 KM). Najveći dio ovih potraživanja (19.648 KM) odnosi se na potraživanja po osnovu prihoda ostvarenih u 2017. godini, a koji su naplaćeni u 2018. godini.

Sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.512.412 KM, a odnose se na potraživanja za: nenaplaćene prihode iskazane na osnovu poreskog knjigovodstva (460.109 KM), nenaplaćene naknade i takse (1.050.325 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (1.977).

U visini spornih potraživanja iskazana je korekcija potraživanja, od čega se korekcija u iznosu od 116.357 KM odnosi na korekciju izvršenu u 2017. godini (potraživanja starija od 12 mjeseci u odnosu na datum dospijea, po osnovu naknada za građevinsko zemljište i komunalne naknade 97.947 KM i prema evidenciji poreskog knjigovodstva 18.410 KM), pa su u istom iznosu iskazani i rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 270.302 KM, koja čine kratkoročno razgraničeni rashodi (878 KM) i ostala kratkoročna razgraničenja u iznosu od 269.424 KM koja se odnose na avans za nefinansijsku imovinu u iznosu od 267.474 KM i razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja u iznosu od 1.950 KM (za vrijeme roditeljskog odsustva 1.033 KM i za vrijeme bolovanja 917 KM).

Avans je isplaćen po ugovoru zaključenom sa dobavljačem 22.9.2017. godine na ime rekonstrukcije i izgradnje kanalizacione mreže centralnog dijela opštine Šipovo ukupne vrijednosti 1.337.369 KM sa ugovorenim avansom 20% od ukupne vrijednosti. U visini avansa iskazani su i izdaci po osnovu datog avansa na fondu 05.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti (63.466 KM) odnose se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 54.074 KM (bruto iznos 56.546 KM, korekcija vrijednosti 2.472 KM) i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti u iznosu od 9.392 KM (potraživanje Turističke organizacije opštine Šipovo za transfer od Opštine što je iskazano i na obavezama Opštine po osnovu transfera unutar iste jedinice vlasti.).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na: potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plate iz doprinosa u iznosu od 2.682 KM (za zdravstveno osiguranje 861 KM i za dječiju zaštitu 1.821 KM), po osnovu transfera od entiteta u iznosu od 14.500 KM (po Odluci Vlade Republike Srpske o isplati finansijskih sredstava nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave od 29.12.2017. godine), potraživanja po osnovu transfera od jedinica lokalne samouprave u iznosu od 36.803 KM (od Ministarstva zdravlja Republike Srpske za socijalna davanja i djecu sa posebnim potrebama) i potraživanja od drugih jedinica vlasti na osnovu poreskog knjigovodstva (88 KM).

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina u iznosu od 16.123.515 KM (bruto iznos 20.311.068 KM, ispravka vrijednosti 4.187.553 KM) odnosi se na: dugoročnu finansijsku imovinu (608.502 KM) i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u iznosu od 15.515.013 KM (bruto vrijednost 19.702.566 KM, ispravka vrijednosti 4.187.553 KM).

Dugoročnu finansijsku imovinu čine: akcije i učešća u kapitalu (514.749 KM) i potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (93.753 KM).

Akcije i učešća u kapitalu odnose se na akcije kod Komunalnog preduzeća „Lisina“ AD Šipovo- u stečaju.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazana su u bilansu stanja u iznosu od 93.753 KM koji je usklađen sa iznosom u Izvještaju iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01-31.12.2017. godine opština 102 Šipovo – odgođena poreska potraživanja. U ovom izvještaju iskazana su potraživanja za više vrsta poreskih i nepopreskih prihoda, koja nisu evidentirana na propisanim analitičkim kontima, već je sve evidentirano u okviru dugoročnih potraživanja za ostale poreze za koje je produžen rok plaćanja, što nije u skladu sa članom 62. stav 2. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Takođe, u navedenom izvještaju Poreske uprave Republike Srpske iskazan je iznos o krajnjem stanju kratkoročnog zaduženja nenaplaćenih odgođenih poreskih potraživanja (88.971 KM), a na dan 31.12.2017. godine ista nisu iskazana kao potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana, što nije u skladu sa članom 68. stav 6. navedenog pravilnika i MRS-JS Presentacija finansijskih izvještaja, paragraf 76 (c), pa su dugoročna potraživanja za ostale poreze za koje je produžen rok plaćanja precijenjena, a potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana potcijenjena za navedeni iznos.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se svi podaci o potraživanjima za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja usklade sa podacima iz poreskog knjigovodstva.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima odnosi se na: zgrade i objekte u iznosu od 13.507.427 KM (bruto vrijednost 16.776.168 KM, ispravka vrijednosti 3.268.741 KM), postrojenja i opremu u iznosu od 452.336 KM (bruto vrijednost 1.325.583 KM, ispravka vrijednosti 873.247 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu u iznosu od 145.731 KM (bruto vrijednost 190.082 KM, ispravka vrijednosti 44.351 KM), dragocjenosti (240 KM), zemljište (2.681 KM) i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi (1.406.598 KM).

U okviru zgrada i objekata, prema Izvještaju Centralne popisne komisije o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine:

- u finansijskim izvještajima priznate su pojedine zgrade i objekti za koje Opština ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu, tj. listove nepokretnosti sa upisanim stvarnim pravima (kancelarijski objekat pod nazivom zgrada Ministarstva odbrane, ostali poslovni objekti-nadstrešnica za Vatrogasni dom, kategorisani lokalni putevi i ulice, mostovi, javna rasvjeta, ostali saobraćajni objekti, vodovodi i kanalizacije, centralni spomenik poginulim borcima, sportsko-rekreativni tereni i ostali objekti);
- za pojedine objekte (SŠC „Petar Kočić“, OŠ „Nemanja Vlatković“ i pomoćni objekat na parceli k.č. 254 k.o. Sarići) obezbijeđeni su listovi nepokretnosti sa upisanim stvarnim pravima, na osnovu kojih je izvršen popis, ali isti nisu priznati u finansijskim izvještajima, jer nije bila procijenjena vrijednost istih;
- u okviru ostalih objekata priznat je objekat u vrijednosti od 16.838 KM koji ne postoji, a koji nije isknižen po prijedlogu Centralne popisne komisije, pa je vrijednost ostalih objekata precijenjena, a vrijednost ostalih rashoda obračunskog karaktera potcijenjena za iznos od 16.838 KM;
- priznat je ugostiteljsko-turistički objekat („Turistički centar Glogovac“), za koji postoji samo projektna dokumentacija u vrijednosti od 13.804 KM. Centralna popisna komisija predložila je da se navedeni projekat evidentira u okviru ostale nematerijalne

proizvedene imovine, što nije učinjeno, pa je vrijednost zgrada i objekata precijenjena, a ostala nematerijalna proizvedena imovina potcijenjena za navedeni iznos;

- priznat je objekat Vatrogasni dom (termoizolacija) u vrijednosti od 3.232 KM na osnovu ulaganja u Dobrovoljno vatrogasno društvo Šipovo, što se po mišljenju Centralne popisne komisije ne može voditi u poslovnim knjigama Oštine i predložila je da se isknjiži, što nije učinjeno. Navedeno je trebalo evidentirati kao ulaganja na tuđim zgradama i objektima, te su ista potcijenjena, a proizvodno uslužni objekti precijenjeni za navedeni iznos.
- nekategorisani putevi i kulturno-istorijski spomenici, osim centralnog spomenika poginulim borcima, nisu priznati u finansijskim izvještajima a ni popisani.

U 2017. godini izvršena je prodaja dijela poslovne zgrade (poslovni prostor u Opštinskom administrativnom centru Šipovo). U kupoprodajnom ugovoru naveden je Izvještaj o procjeni vrijednosti vlasničkih prava nekretnine poslovno-kancelarijski prostor od strane ovlaštenog procjenitelja od 25.01.2016. godine u vrijednosti od 190.532 KM, samo za dio koji je predmet prodaje. Efekti procjene nisu evidentirani. Navedeni dio zgrade prodan je po cijeni od 188.837 KM pri čemu je iskazan dobitak od prodaje proizvedene stalne imovine u iznosu od 68.295 KM. Procjena cijele zgrade nije vršena. Navedene aktivnosti nisu provedene u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 42 koji definiše da se odabrana računovodstvena politika za odmjera vanje nakon priznavanja primjenjuje na cijelu grupu nekretnina, postrojenja i opreme i paragraf 51 navedenog standarda koji definiše da ako se neka stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizuje, cijela klasa nekretnina, postrojenja i opreme kojoj to sredstvo pripada se revalorizuje.

Gradsko građevinsko zemljište iskazano je u bilansu stanja Opštine, samo u iznosu od 2.681 KM (odnosi se na zemljište ispod objekta biblioteke).

Prema pisanoj informaciji od 24.10.2018. godine (načelnik odjeljenja za budžet, finansije, upravljanje razvojem i privredu) dato je objašnjenje da je u ranijem periodu u opštini Šipovo bio uspostavljen samo popisni katastar koji nije pružao dokaz o vlasništvu, već samo o posjedniku, te da je od 2012. godine na snagu stupio Zakon o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike srpske“, br. 6/12) prema kome su započeti postupci pojedinačnog izlaganja i osnivanja katastra nepokretnosti sa utvrđenim vlasništvom za pojedinačne parcele. Dana 18.07.2018. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike srpske“, br. 62/18) kojim je ukinut član 71. koji je definisao da se katastar nepokretnosti može osnovati i za dio katastarske opštine, a najmanje za jednu parcelu i donesen je novi član 185a. prema kome se započete aktivnosti mogu okončati samo tako što će se postupak javnog izlaganja vršiti stavljanjem na uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanjem prava na nepokretnostima u okviru cijele katastarske opštine (grupno izlaganje).

Do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske za pojedine nepokretnosti koje se vode na Opštini Šipovo proveden je pojedinačni postupak izlaganja i dokazano pravo svojine u korist Opštine Šipovo. Sa popisom imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine Komisija za popis stalnih materijalnih sredstava–nepokretne imovine, izvršila je popis zemljišta na osnovu podataka iz listova nepokretnosti sa upisanim stvarnim pravima, koji su dobijeni od Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske kao dokaz o vlasništvu, a zemljište za koje nije postojao dokaz o vlasništvu nije popisano. Na osnovu navedene raspoložive dokumentacije popisano je građevinsko i ostalo zemljište ukupne površine 91677 kvadratnih metara, ali nije priznato u finansijskim izvještajima Opštine, jer nije bila izvršena procjena vrijednosti istog.

Centralna popisna komisija je predložila da se preduzmu sve neophodne radnje za pokretanje postupaka za utvrđivanje vlasništva nad imovinom koja je priznata, a za koju nije obezbijedena vlasnička dokumentacija, utvrđivanje vrijednosti za imovinu za koju postoji vlasnička dokumentacija, a nije priznata, jer nije bila izvršena procjena vrijednosti istih kao i za imovinu koja nije priznata, a nema ni vlasničku dokumentaciju.

U toku revizije izvršena je procjena navedenog zemljišta i prema dokumentu Procjena tržišne vrijednosti nepokretnosti-građevinskog i ostalog zemljišta sačinjenog od strane vještaka građevinske struke, utvrđena je vrijednost u iznosu od 476.841 KM.

Prema navedenom, na dan 31.12.2017. godine nije izvršeno priznavanje stalnih sredstava (zemljište) u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 14, najmanje u iznosu od 476.841 KM.

Ukupno iskazano smanjenje vrijednosti stalne imovine po osnovu amortizacije odgovara iznosu iskazanih rashoda po osnovu amortizacije u bilansu uspjeha.

Obračun amortizacije izvršen je na popisnim listama u kojima u okviru vodovoda pod šifrom 3721 umjesto naziva sredstva stoji „neidentifikovano“ (NV 236.428 IV 62.882) i obračunata je amortizacija za 2017. godinu u iznosu od 14.533 KM .

Prema pisanoj informaciji od 24.10.2018. godine (načelnik odjeljenja za budžet, finansije, upravljanje razvojem i privredu), u Opštini do 2017. godine nije bila uspostavljena analitička evidencija stalnih sredstava (ulaganja u ista evidentirana su u glavnoj knjizi). U 2017. godini uvedena je softverska aplikacija za vođenje analitičke evidencije stalnih sredstava i uspostavljena analitička evidencija, ali pojedina sredstva, kao što je prethodno navedeno ostala su neidentifikovana, pa se i dalje vode aktivnosti na rješavanju istog, zbog čega ukupno iskazani rashodi po osnovu amortizacije nisu dovoljno pouzdani.

U okviru opreme iskazano je prevozno sredstvo (vatrogasno vozilo) čija je vrijednost u cjelosti ispravljena (nabavna vrijednost i ispravka vrijednosti u početnom stanju iznose 396.251 KM). Na dan 31.12.2017. godine nije vršena provjera rezidualne vrijednosti i vijeka trajanja stalne imovine, što nije u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 67.

Nematerijalna proizvedena imovina u iznosu od 145.731 KM odnosi se na računarski program, avio snimanja, strateški dokument razvoja, regulacioni plan, plan parcelacije i projekat gradske deponije.

Nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi na dan 31.12.2017. godine odnosi se na ulaganja u stambene objekte (23.824 KM), poslovne objekte (589.019 KM), saobraćajne objekte (259.720 KM) i ostale objekte (534.035 KM).

U visini izvršenih ulaganja u stalnu imovinu u 2017. godini iskazani su i izdaci po osnovu istih, koji su veći za iznos izvršenih rezervisanja raspoloživih sredstava planiranih budžetom za 2017. godinu za ulaganja koja su započeta, a nisu završena u ovoj godini, što je navedeno u tački 6.1.2. izvještaja.

U 2017. godini izvršena su značajna ulaganja u izgradnju i sanaciju puteva (1.203.506 KM), a Skupština Opštine nije donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica, kao što je navedeno u tački 3. Izvještaja.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nije objavljeno usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda i ograničenja vlasništva, što nije u skladu sa MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 88. e) i 89 i nisu izvršena dovoljna dodatna objavljivanja.

Preporučuje se Načelniku Opštine da obezbijedi da se u skladu sa odredbama definisanim MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema:

- **vrši priznavanje svih stalnih sredstava, paragraf 14;**
- **naknadno odmjeravanje nakon priznavanja stalnog sredstva vrši u skladu sa paragrafima 42 i 51,**
- **na datum godišnjeg izvještavanja vrši provjera rezidualne vrijednosti i vijeka trajanja stalne imovine u skladu sa paragrafom 67,**
- **u napomenama uz finansijske izvještaje izvrši objavljivanje usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda i ograničenja vlasništva, u skladu paragrafima 88. e) i 89 i objavljivanje dodatnih informacija.**

6.3.2. Pasiva

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 4.123.678 KM (kratkoročne obaveze i razgraničenja 1.361.477 KM i dugoročne obaveze i razgraničenja 2.762.201 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja odnose se na obaveze: za obveznice po osnovu dijela dugoročnih obveznica u zemlji koji dospijeva na naplatu do godinu dana (172.561 KM), po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (172.226 KM), za lična primanja (142.341 KM), iz poslovanja (616.390 KM), za kamate po zajmovima (380 KM), za subvencije (35.383 KM), za grantove (62.152 KM), za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opštine (55.521 KM), za doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja (3.842 KM) kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (2.924 KM), ostale kratkoročne obaveze (26.332 KM), kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (62.033 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti (9.392 KM).

Sve obaveze dospjele za plaćanje do 31.12.2017. godine izmirene su do 20.03.2018. godine.

Dodatne informacije o strukturi neizmirenih obaveza za subvencije, grantove i doznake nisu objavljene u Napomenama uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2017. godinu.

Dugoročne obaveze i razgraničenja odnose se na: dugoročne obaveze po osnovu hartija od vrijednosti u iznosu od 822.220 KM (po osnovu emisije obveznica izvršene 2012. godine), dugoročne obaveze po zajmovima u iznosu od 616.663 KM (po osnovu kredita kod NLB Razvojne banke), ostale dugoročne obaveze u iznosu od 983.076 KM (obaveze prema preduzeću „Mrkonjić putevi d.o.o Mrkonjić Grad) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od u iznosu od 340.242 KM (obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srpske po kreditu od Evropske investicione banke za finansiranje projekta „Rekonstrukcija kanalizacione mreže u opštini Šipovo 329.640 KM i obaveze po kreditu od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske 10.602 KM).

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 13.497.014 KM, a odnose se na: trajne izvore sredstava (755.450 KM), finansijski rezultat ranijih godina (11.234.629 KM) i finansijski rezultat tekuće godine (1.506.935 KM).

Kod trajnih izvora sredstava nije bilo promjena u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na izvore stalnih sredstava koja se ne amortizuju.

Finansijski rezultat ranijih godina najvećim dijelom se odnosi na prenos iznosa trajnih sredstava, izvršen u 2011. godini, koji se odnosio na stalna sredstva koja se amortizuju (6.597.720 KM).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva i pasiva na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 1.500.122 KM. Odnosi se na hartije od vrijednosti van prometa i obaveze po osnovu istih na kojima nije bilo promjena u odnosu na prethodnu godinu (mjenice uručene Ministarstvu finansija Republike Srpske kao supsidijarnom davaocu kredita na ime obezbjeđenja vraćanja kredita, vezano za Projekat snabdijevanja vodom i Projekat kanalizacije u opštini Šipovo i kreditna sredstava Evropske banke za obnovu i razvoj iz 2014. godine).

U vanbilansnoj evidenciji nisu iskazane date bjanko mjenice za obezbjeđenje vraćanja kredita kod dvije komercijalne banke (kredit iz 2008. godine u iznosu od 1.300.000 KM sa stanjem obaveze na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 72.226 KM i kredit iz 2014. godine u iznosu od 1.000.000 KM sa stanjem obaveze na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 716.663 KM.)

U Napomenama uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2017. godinu nisu izvršena dodatna objavljivanja za iskazane pozicije.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se mjenice date za obezbjeđenje vraćanja uzetih kredita i drugi vidovi garancija evidentiraju u vanbilansnoj evidenciji.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Izvještaju o novčanim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2017. godine iskazani su ukupni prilivi gotovine u iznosu od 7.007.113 KM, odlivi gotovine u iznosu 6.392.460 KM i neto povećanje gotovine u iznosu od 614.653 KM, što odgovara promjeni iznosa stanja gotovine na kraju obračunskog perioda (749.431 KM) i stanja gotovine na početku obračunskog perioda (134.778 KM).

Kod tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazan je neto priliv gotovine u iznosu od 3.365.378 KM (prilivi 7.007.113 KM, odlivi 3.641.735 KM), iz aktivnosti investiranja neto odliv gotovine u iznosu od 2.335.201 KM (nije bilo priliva iz aktivnosti investiranja, odlivi 2.335.201 KM) i iz aktivnosti finansiranja neto odliv gotovine u iznosu od 415.524 KM (nije bilo priliva iz aktivnosti finansiranja, odlivi 415.524 KM).

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje Opštine za 2017. godinu objavljeno je da su novčani tokovi sačinjeni korišćenjem direktne metode.

Bilans novčanih tokova sačinjen je u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i MRS-JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Opština nije dala obrazloženje vezano za stalnost poslovanja, što nije u skladu sa MRS-JS 1 Presentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 15(c) i 38).

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Potencijalne obaveze Opštine odnose se na kamate po dugoročnim kreditima (navedeni u tački 6.3.2.1. izvještaja) u iznosu od 408.022 KM koje nisu objavljene u Napomenama uz finansijske izvještaje, što nije u skladu sa zahtjevima MRS-JS 19 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, paragraf 100 i 108 i članom 46. tačka 8) Pravilnika o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova.

U Napomenama uz finansijske izvještaje objavljena su 4 sudska spora ukupne vrijednosti 251.484 KM kao potencijalne obaveze.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Napomene uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2017. godinu pružaju neophodne opšte podatke o Opštini, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, ali nisu dovoljno i adekvatno objavljene dodatne informacije (navedeno u tačkama izvještaja: 6.2.1; 6.3.1.2; 6.3.2.1 i 6.3.3), nisu objavljene sve potrebne informacije koje zahtijeva MRS – JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-JS 19 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina i nisu prezentovane na sistematičan način, što nije u skladu sa MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragraf 127(b) i (c) i 128.

Prethodno navedeno nije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Preporučuje se Načelniku Opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju sve informacije relevantne za razumijevanje finansijskih izvještaja koje zahtijevaju pojedini MRS-JS, u skladu sa MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15(c), 38 i 127(b) i (c) i 128, a sve u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova.

Revizijski tim

Nada Trninić, s.r.

Miroslav Karać, s.r.